

VIŠI PRIVREDNI SUD AP VOJVODINE

Drugostepena presuda od 30. I 1968.

Vijeće: Vojislav Jović, dr Ivan Frančeski, Milan Kišdobranski

Špediter - Špediterska provizija - Troškovi prijevoza - Špediter ima pravo zahtijevati špeditersku proviziju od onoga tko mu je dao nalog za otpremu, a ne od primaoca robe komu je roba po nalogu špeditereovog komitenta predana - Primalac koji je od vozaara primio robu za plaćanje vozarine jedino je u odnosu s vozarom, pa špediter-pošiljalac nema pravo zahtijevati od njega naplatu troškova prijevoza

Špediterov komitent dao je špediteru nalog za otpremu naranči odredjenom poduzeću. Špediter je izabrao vozaara i izvršio otpremu robe. Primalac je robu primio i prijem potvrdio na prijevoznici bez prigovora. U prijevoznici je bilo naglašeno da troškove plaća primalac. Vozar je troškove prijevoza fakturirao špediteru koji ih je platio, a zatim te troškove, uvećane za svoju proviziju, fakturirao primaocu robe. Budući da primalac odbija isplatu špediter ga tuži.

Tokom spora medju strankama je ostao nesporan iznos vozarine tako da se spore samo o proviziji.

Prvostepeni sud je tužbu odbio iz slijedećih razloga:

Tuženik je jedino u pravnom odnosu s vozarom u vezi s prijevozom spomenute robe. Treba imati u vidu da sporna prijevozna usluga nije izvršena prema tuženikovu nalogu. Tuženik je prihvatio prijevoznu uslugu od vozaara kao i troškove prijevoza, i na taj način tuženik je stupio u pravni odnos u vezi s izvršenim prijevozom samo s tim vozarom. Prema tome fakturiranje prijevozne usluge od strane tužitelja tuženiku nije osnovano.

Drugostepeni sud je potvrdio prvostepenu presudu sa slijedećim obrazloženjem:

Prema utvrdjenom činjeničnom stanju tužitelj je, kao špediter po nalogu svoga komitenta vršio organizaciju spornog prijevoza putem vozaara koga je on izabrao. Prema tome tužitelj je kako to pravilno zaključuje prvostepeni sud, špediterske usluge pružio svomu komitentu, a ne tuženome, i stoga ovaj neosnovano potražuje proviziju za ove usluge od tuženoga.

Prema iznijetom nije ni mogla prijeći obaveza na tuženoga da plati špeditersku proviziju tužitelju preuzimanjem tereta.

N. P.

Bilješka. - Ne bismo se mogli složiti sa stajalištem koje su sudovi zauzeli u gornjoj presudi da primalac kad primi robu i stupi u ugovorni odnos s vozarom jedino vozaru odgovara za vozarinu. Potpuno je tačno da primalac odgovara vozaru za vozarinu i da bi vozar imao pravo primaoca utužiti na njenu isplatu. Medjutim iz toga ne slijedi da primalac jedino vozaru odgovara. Da li će primalac biti dužan platiti vozarinu i nekome drugome, npr. svom prodavacu, pošiljaocu itd., pitanje je konkretnog slučaja, a zavisi o pravnom odnosu u kojem stoji primalac s tim osobama.

B. J.

B - Odluke stranih sudova i arbitraža

Engleski POMORSKI SUD

/Admiralty Division/

Presuda od 6. V 1969.

Brod "TEH HU"

Spasavanje na moru - Londonska arbitraža - Odmjeravanje nagrade mora se izreći u funtama - Devalvacija funte ne utječe na visinu nagrade, koja se mora odmjeriti prema odnosima vrijednosti na dan završenog spasavanja - Neodlučno je to da su stranke sve inozemne stranke

U vremenu od 27. I do 18. II 1967. japanski spasavatelj "Nippon Salvage Company" /kako ga nazivlje presuda/ izvršio je usluge spasavanja brodu "Teh HU" i teretu na njemu. Stranke su /brodovlasnik i spasavatelj/ zaključile ugovor na standardnom formularu Lloyda za ugovore o spasavanju na dan 3. II 1967. Prema tome ugovoru nagrada za spasavanje broda "Teh HU" i njegova tereta imala se utvrditi putem arbitraže u Londonu, a u slučaju žalbe na tu arbitražu rješenje je imao donijeti apelacioni arbitar kojega će imenovati Lloydov odbor /"Committee of Loyd's"/.

Utvrđivanje nagrade vršeno je prema arbitraži tokom 1968, a u medjuvremenu, u studenom 1967, došlo je do devalvacije funte. Apelacioni arbitar /brodovlasnik se žalio na previsoko odmjerenu nagradu/ donio je odluku u obliku specijalnog pitanja za sud, pa je utvrdio da bi nagrada spasavatelju bila 50.000.- funti, ako se uzme da treba tu nagradu povisiti zbog toga što je funta devalvirala, a da bi ta nagrada bila 45.000.- funti ako se devalvacija ne bi trebala uzeti u obzir.

U sporu koji je poveljen na tom temelju pred pomorskim sudom sudac Brandon je najprije konstatirao da bi jednako pitanje